

УДК:336:225

Лизунова О.М.,
д.е.н., професор,
професор кафедри економіки,
обліку і оподаткування
Чичило О.А.,
здобувач освіти
ДВНЗ «Донецький національний
технічний університет»

НЕОБХІДНІСТЬ ПОДАТКОВОГО РЕФОРМУВАННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. В статті розглянута необхідність податкового реформування в Україні. Висвітлені недоліки поточної податкової системи та запропоновані шляхи її вдосконалення. Виявлено, що існуюча система не відповідає потребам держави та платників податків. З'ясовано проблеми податкової системи України, які пов'язані з завищеними податковими ставками та неефективними перевітками діяльності податкових органів. В дослідженні зазначається важливість фіскальної достатності та пропорційності податкових ставок до доходів платників.

Ключові слова: податкове реформування, проблеми податкової системи, оподаткування, податкові ставки, тіньова економіка, правова база, прогресивна система оподаткування, податкове навантаження, пільги, демократична правова система

Податкове реформування суттєво впливає на економічну стабільність та соціальна справедливість в суспільстві. Воно повинно бути адаптовано до міжнародних стандартів. Ці фактори підтверджують актуальність дослідження.

У зв'язку з цим, необхідність податкового реформування в Україні визначається потребою впровадження ефективної, прозорої та стимулюючої системи оподаткування, яка сприятиме сталому економічному розвитку та покращенню життєвого рівня громадян. Ефективна система оподаткування стимулює великий бізнес та розвиток малого та середнього бізнесу. Вона є запорукою боротьби з тіньовою економікою.

Поточна податкова система не відповідає потребам ні держави, ні платників податків. Вона має ряд проблем і нерівномірностей, які призводять до того, що податки не виконують своїх функцій - ні фіскальних, ні стимулюючих. Система оподаткування заважає матеріальному виробництву через надмірне оподаткування, що призводить до скорочення оподатковуваних оборотів та зменшення доходів бюджету. Одним з недоліків є завищені податкові ставки, що призводить до зростання тіньової економіки та зменшення легального бізнесу [4].

Важливою складовою оптимальної податкової політики є фіскальна достатність, яка забезпечує потрібний рівень податкових надходжень з урахуванням економічних цілей. Податкові ставки повинні враховувати можливості платників податків і бути пропорційними до їх доходів. Недотримання цього принципу призводить до нерівності та може накладати додаткове навантаження на законслухняних платників податків. Неєфективні перевірки діяльності податкових органів та інших державних структур є ще однією проблемою податкової системи України. Часті перевірки допомагають ефективно контролювати діяльність платників податків, тому їх недостатність є негативним чинником [1].

Серед основних недоліків системи оподаткування України також слід зазначити неєфективну правову базу. Нинішня система оподаткування не забезпечує оптимального розподілу та перерозподілу національного доходу. Податкові ставки встановлені неєфективно і несправедливо по відношенню до осіб з низьким рівнем доходу [3].

На сьогоднішній день в Україні головну роль у формуванні бюджету відіграють непрямі податки та податок на прибуток підприємств. Але через низькі доходи більшості населення та низьку частку зарплати в загальному доході, надходження прибуткового податку від громадян є невеликим. Незважаючи на це, всі громадяни сплачують однаково фіксовану ставку податку на прибуток підприємств - 18%. Якби була розроблена прогресивна система оподаткування залежно від розміру доходу, податкова система України могла б функціонувати більш ефективно [2], [4]. Вдосконалення національної податкової системи повинно враховувати інтереси і держави, і платників.

Отже, основними недоліками поточної податкової системи України є недосконалість, неузгодженість та суперечливість законів, велике податкове навантаження на платників, неправильне надання пільг, перекручення економічної сутності окремих податків та непристосованість до демократичної правової системи. Для вирішення цих проблем необхідно створити єдиний всеохоплюючий Закон Податкового кодексу України та впровадити прогресивну систему оподаткування, яка враховуватиме рівень доходів платників податків.

Список використаних джерел:

1. Балахнічова Л.М., Саврадим В.М. Податкова система: навчальний посіб. для студентів економічних спеціальностей / Л.М. Балахнічова, В.М. Саврадим. - Херсон: Айлант, 2019. - 244 с
2. Корнієнко С. А., Корнієнко Т. Н. Місцеві податки і збори в Податковому кодексі України—шлях до зміцнення фінансової бази місцевих бюджетів. – 2019
3. Нагорняк Г., Вовк Ю. Я. Проблеми податкового регулювання в Україні та шляхи їх вирішення: навч.посіб. Тернопільський державний технічний університет ім. Івана Пулюя. Тернопіль 2020